

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
Кафедра індоєвропейських мов

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали другої міжнародної науково-практичної конференції
Рівне, 24 лютого 2017 року

*Присвячується 25-річчю факультету іноземної філології
Рівненського державного гуманітарного університету*

Рівне
2017

ББК 81.0

С 91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоевропейських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 24 лютого 2017 року, Рівне. – 341, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 23.02.2017 р.).

До збірника увійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

2015. – Вип. 124. – С. 24–26. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2015_124_8.
3. Зелінська О. І. Викладання іноземних мов в умовах інформаційної цивілізації / О. І. Зелінська // Сучасні комунікативні методи навчання англійської мови : матеріали Всеукр. наук.–метод. конф., 30–31 жовт. 2014 р. – Житомир, 2014. – С 26–29.
 4. Черниш В. В. Інтернет–технології у професійній діяльності вчителя : вивчаємо та викладаємо іноземні мови [Текст] : посібник / Черниш В. В. ; голов. ред. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2011. – 64 с. : ілюстр. – (Бібліотечка журналу «Іноземні мови» ; 4 (68)).
 5. Сысоев П. В. Подкасты в обучении иностранному языку / П. В. Сысоев // Язык и Культура – 2014. – Вип. 2. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/podkasty-v-obuchenii-inostrannomu-yazyku>

І.М. Вєтрова

Рівне

ГОТОВНІСТЬ ДО АВТОНОМНОСТІ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ-МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Проблема автономності учня (Learner Autonomy) не втрачає актуальності у сучасних умовах розвитку науки, освіти, інформаційно-комунікативних технологій, а також інтеграції вищих навчальних закладів у міжнародний освітній простір.

Ідея автономності у навчанні іноземної перебуває у центрі наукових досліджень та дискусій упродовж останніх тридцяти років. Коло дослідників (як зарубіжних, так вітчизняних), які вивчають питання розвитку автономності учня на сьогодні є досить широким (Ф. Бенсон, П. Воллер, Л. Дікінсон, Л. Дем, Д. Літл, Х. Холек, Н. Ф. Коряковцева, О. М. Соловова, Т. Ю. Тамбовкіна та ін.). Науковці досліджують різні аспекти навчальної автономності, серед них – готовність до автономності (С. Котерел, М.Чен, Ф.Бенсон, Т. Лемб).

Нового імпульсу цій сучасній освітній тенденції надає пілотування програми з методики навчання англійської мови в рамках спільного проекту

Міністерства освіти та Британської Ради в Україні «Шкільний вчитель нового покоління», який розпочався з вересня 2016 року в 11 педагогічних вишах України. Програма, за якою навчатимуться майбутні вчителі, складається з 21 модуля, що розроблені відповідно до європейських стандартів освіти. Деякі з них є абсолютно інноваційними для української вищої школи та передбачають напрацювання таких компетентностей, як навчання впродовж життя, загальна культурна компетентність, планування професійного розвитку та життя у громадянському суспільстві. Окремий модуль відведено розвитку автономності учня, що є новим поняттям для вітчизняної педагогіки, цілісна концепція розвитку якої дотепер не розроблена в українській теорії та практиці навчання іноземній мові.

Концепт автономності учня з'явився під час вивчення проблеми самоосвіти дорослих, був ширше застосований пізніше у навчальних закладах та поступово став предметом досліджень в контексті навчання впродовж життя (life-long learning) у програмах Ради Європи. Однак дотепер саме поняття «автономності учня» у сучасній педагогіці, теорії та методиці навчання іноземної мови викликає дискусії, неузгодження і неоднозначно трактується. Автори наукових робіт часто замінюють цю дефініцію на «автономне навчання» або його синонімічний ряд: індивідуальне, самостійне, самоспрямоване, саморегульоване, незалежне вивчення іноземної мови. Не всі поділяють думку про таку тотожність, вважаючи, що «автономність учня» є складнішим поняттям ніж «автономне навчання» [11, с.45]. Окрім цього, часто в українських та російських перекладах термін «автономія», «автономність» вживається рівнозначно, хоча ми суголосні з тими науковцями, хто використовує у своїх роботах «автономність», оскільки воно повніше відображає особистісну характеристику учня, яка передбачає рефлексію власного досвіду й усвідомлення себе суб'єктом навчальної діяльності [1, с.40]. Х.Холек, який уперше запропонував визначення автономності учня у сфері навчання іноземної, розділяв учнів на автономних і неавтономних, тому процес навчання мові і процес розвитку навчальної

автономності були для нього двома окремими процесами. Це пояснює той факт, що досі багато дослідників у своїх роботах вивчають готовність учня до автономності [2, 4, 5, 8], вимірюють та оцінюють її незалежно від рівня володіння мовою, яка вивчається.

Котерел С. подає шість критеріїв, за якими можна визначити готовність до автономності в навчанні: роль учителя в опануванні іноземної мови, роль фідбеку (зворотнього зв'язку), незалежність учня в навчанні, впевненість у своїх здібностях, попередній досвід вивчення мови, підхід до навчання [3, с. 196-204]

Розвиток автономності учня не може проходити ізольовано і потребує насамперед створення сприятливих умов. До таких умов належать ті, які забезпечують вибір і можливість саморегуляції навчання, при цьому мінімізують нав'язування вимог і цілей. Оточення, яке заохочує автономність, також слугує важливим елементом створення позитивного зворотного зв'язку і умов для врахування потенціалу кожного студента. Зауважуючи важливість уроджених психологічних передумов особистості, які не варто ігнорувати, набуття автономності передбачає неперервний процес зростання від нижчого до вищого рівня автономності. Дотичним до такого руху є запропоноване В.Літлвудом вирізнення реактивної (самостійна організація навчальних ресурсів учнем для досягнення цілей за умови визначеного зовні напрямку і стратегій) та проактивної (ініціювання та формування учнем власних навчальних стратегій) автономності, які не стільки протиставляються один одному, як відображають процес у його розвитку [7, с.75].

Це довгий і планомірний рух, який Д. Нунан визначає як модель з п'яти рівнів діяльності учня: 1) усвідомлення навчальних цілей і змісту матеріалів, ідентифікація власних стратегій і стилів, яким надана перевага; 2) залучення (вибір власних цілей із запропонованих альтернатив); 3) участь (коректування цілей і змісту); 4) створення (встановлення особистих цілей); 5) вихід за рамки навчальної ситуації та використання здобутих навичок у

відкритому середовищі [9, с.195]. Д. Нунан запропонував дев'ять кроків у просуванні учнів до автономності: від встановлення зрозумілих для них цілей навчання, можливості регулювати курс навчання, заохочення використання іноземної мови поза межами класу, посилення рівня розуміння навчального процесу до формування власних стилів і стратегій, стимулювання самостійного вибору у прийнятті рішень, можливості виступати у ролі вчителя, а в подальшому – дослідника [10].

Для успішного впровадження нових підходів у вивченні англійської мови необхідно було з'ясувати рівень готовності студентів до автономності навчання і прослідкувати, чи зміниться їх бачення цього концепту та чи активізується власна позиція до його залучення в процес після проведеного модуля "Developing Learner Autonomy". Для цього, враховуючи попередній власний досвід вивчення мови, всі другокурсники пройшли опитування, де ключовими критеріями були такі: по-перше, рівень мотивації у вивченні англійської мови; по-друге, стратегії навчання і вміння вміло їх використовувати; по-третє, хто (учень чи вчитель) несе більшу відповідальності за набуті знання. Усього опитано 82 студенти, які задіяні в проекті.

Результати показали, що трохи більше половини відповідей (52 %) щодо різних мотивуючих аспектів були негативними. Наприклад, 49 % респондентів не готуються наперед опрацьовувати нову тематику самостійно і чекають інструкцій та завдань від учителя, 62 % - не займаються самостійною пошуковою роботою задля успішного оволодіння іноземною мовою. Позитивними здебільше були відповіді щодо бажання працювати в парах та групах на заняттях з англійської мови (58 %) та наявності у студентів прагнення вдосконалити власний рівень знань (70 %).

Щодо володіння стратегіями для успішного опанування іноземною мовою то виявилось, що для вдосконалення рівня володіння англійською поза межами навчальних аудиторій близько 65 % студентів залюбки слухають музику, дивляться фільми, програми, читають пресу, книги. Проте

менше третини опитаних (30 %) не аналізують і не вирішують змінити стратегії навчання та їх поліпшення, не люблять застосовувати такі методи, які викликають у них труднощі й зайві ризики. Наприклад, 80 % опитаних категорично не сприймають стратегію ведення письмових записів під час читання, слухання аутентичних матеріалів.

Цікавими виявилися результати ставлення студентів до того, хто відповідальний за стимулювання інтересу до вивчення англійської мови. Трохи менше половини опитаних (44 %) віддали такі повноваження вчителю, половина студентів вважають, що вчитель несе відповідальність за встановлені цілі навчального курсу, вибір завдань для активізації та закріпленні вивченого (55 %), встановлення ліміту часу на виконання завдань (70 %), за оцінювання та перевірку результатів засвоєного (75 %). Однак значна кількість студентів продемонструвала у своїх відповідях бажання розділити відповідальність з учителем, коли мова йшла про вибір навчального матеріалу поза межами університету (34 %) та про з'ясування своїх сильних та слабких сторін у навчанні.

Загалом проведене опитування засвідчило, що рівень мотивації до вивчення мови у студентів не є високим, вони менше покладаються на себе у навчанні, а більше на вчителя та одногрупників. Майбутні вчителі послуговуються когнітивними стратегіями, а не метакогнітивними, що вказує на пасивність, відсутність ініціативи, залежність від учителя, отже зацікавленість у навчанні іноземній мові автономно є слабкою. Проте по завершенню модуля з дев'яти аудиторних занять, що складала основу для критичної рефлексії та охоплювали наступну тематику: поняття про автономність учня; умови для розвитку автономності навчання; а також теорії, рівні, принципи, психологічні фактори автономності учня; можливості посилення автономності під час роботи в класних аудиторіях та поза їх межами; Європейське мовне портфоліо як інструмент, що формує здатність до рефлексії та є фактором підвищення мотивації, – позиція більшості студентів до автономності значно поліпшилася. Важливішим аспектом для

таких зрушень у свідомості була сама організація навчального процесу пілотного курсу методики, яка заохочувала навчальну автономність, а не перешкоджала їй. Зміст модуля укладено таким чином, щоб теоретичні знання цієї теми слугували основою для розвитку методичних умінь, а не були об'єктом контролю.

Опрацювання наукових джерел та власний досвід практичної діяльності дають змогу зробити висновок, що з метою модернізації процесу викладання іноземних мов, для досягнення високого рівня проактивної автономності необхідно впроваджувати покрокові розроблені навчальні програми, в яких під керівництвом вчителя у тісній взаємодії з однокурсниками студенти зможуть поступово неухильно стимулювати, формувати та заохочувати свої вміння для досягнення високого рівня автономності. Такий відхід від учителицентризму підготує випускника педагогічного вишу стати агентом майбутніх змін у середній школі та впроваджувати в навчальну практику найбільш ефективні методики і технології, розвиваючи набутий практичний і теоретичний досвід викладання іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Коньшева А.В. Повышение уровня автономности студентов при обучении иноязычной речи в техническом вузе // Вестник Полоцкого государственного университета. Педагогические науки: научно-теоретический журнал. – 2013. – № 7. – С. 39-42.
2. Benson P. Measuring autonomy: Should we put our ability to the test? //A. Paran, L. Sercu. Testing the untestable in language education. – Bristol, UK: Multilingual Matters, 2010. – P. 77-97.
3. Cotterall S. Readiness for Autonomy: Investigating Learner Beliefs // System. – 1995. - № 23. – P. 195-205.
4. Chan M. Readiness for learner autonomy: What do our learners tell us? // Teaching in Higher Education, 2001. - № 6(4). – P. 505–519.
5. Lamb T. Assessment of autonomy or assessment for autonomy? Evaluating learner autonomy for formative purposes. //A. Paran, L. Sercu. Testing the untestable in

- language education. – Bristol, UK: Multilingual Matters, 2010. – 269 p. (pp. 98-119).
6. Little D. Learner autonomy and second/foreign language learning [Electronic resource]. URL: <https://www.llas.ac.uk/resources/gpg/1409> (дата звернення: 07.02.2017).
 7. Littlewood W. Defining and developing autonomy in East Asian contexts // Applied Linguistics. – 1999. – № 20 (1), - P. 71-94.
 8. Ming T., Alias A. Investigating readiness for autonomy: A comparison of Malaysian ESL undergraduates of three public universities 2007 [Electronic resource]. URL: <http://nus.edu.sg/celc/publications/RELT61/p01to18thang.pdf1409> (дата звернення: 07.02.2017).
 9. Nunan D. Designing and adapting materials to encourage learner autonomy// P.Benson, P.Voller (Eds.). Autonomy and independence in language learning. – London: Longman, 1997. – P. 192-203.
 10. Nunan D. Nine steps to learner autonomy [Electronic resource]. URL: http://www.su.se/polopoly_fs/1.84007.1333707257!/menu/standard/file/2003_11_Nunan_eng.pdf (дата звернення: 07.02.2017).
 11. Reinders H. Towards a Classroom Pedagogy for Learner Autonomy: A Framework of Independent Language Learning Skills // Australian Journal of Teacher Education. – 2010. – Volume 35(5). [Electronic resource]. URL: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.457.172&rep=rep1&type=pdf> (дата звернення: 08.02.2017).

Гронь Л. В.

Рівне

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МОВНИЙ ПОРТФЕЛЬ ЯК КОМПОНЕНТ СУЧАСНОГО НМК З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

В умовах оновлення української освітньої системи висувуються нові вимоги до структури та якості вищої освіти. Одним із шляхів реформування

ЗМІСТ

**СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ****Замашна С. М., Верьовкіна О. Є.**

Бінарний аналіз поведінки американців і британців

(на матеріалі робіт Б. Брайсона) 7

Лялька О. І., Воробйова І. А.

Вираження концепту «страх» у романі Томаса Гарріса «Hannibal Rising» 11

Самборская И. Н.

Фразеологичность семантики как проявление индивидуального

в значении языкового знака 21

**СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ
ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ****Бєлова С. А**

Концепція комплексного навчання у практиці Бременських

експериментальних шкіл початку ХХ століття 26

Бігунов Д. О.

До проблеми визначення терміну «комунікативна невдача» 34

Бігунова С. А., Зубілевич М. І.

Семантична характеристика словотворчої бази антропонімів..... 37

Богачик М. С.

Формування та стилістичні особливості комп'ютерного сленгу

в англійській мові 42

Василькевич С. С.

Неологізми у мові політичної комунікації 45

Вовчук Н. И.

Единичные способы окказионального словообразования в русской поэзии

конца ХХ века..... 54

Воробйова Л. М., Наумюк В. М.

Епіграф як інтертекст (на матеріалі новелістики Е.А. По) 59

Dzhava I.

Das Dämonische. Benjamins Aufsatz zu Goethes Wahlverwandtschaften..... 66

Івашкевич Е. Е. Психологічний зміст перекладацьких рішень.....	69
Карашевич А. В. Фразові дієслова як феномен англійської мови	80
Касаткіна-Кубишкіна О. В. Особливості використання лайливої лексики у ЗМІ (на матеріалах англомовних видань).....	85
Кірея А. І. Функціонально-стилістичні особливості антропонімів роману Дж.Р.Р. Толкіна «Гобіт, або Туди і Звідти».....	89
Левчук П. Г. Порівняльний аналіз удосконаленої пропозиції стандарту УМІ з сертифікаційними екзаменами польської мови як іноземної та елементами стандартів інших мов.....	99
Мандзюк Б. Р. Лінгвістичні засоби вираження соціального статусу (на матеріалі фільмів «My Fair Lady» та «Titanic»)	112
Панькова Т. В. До питання про квеситивний мовленнєвий акт	117
Приходько В. Б. Інтертекстуальність як діалог оригіналу та перекладу	120
Сербіна Т. Г. Парцеляція як один із експресивних синтаксичних засобів мови газет.....	122
Сологуб А. М. До питання про поняття «стереотип»	128
Стешина А. І. Реклама як особливий вид креолізованого тексту.....	132
Фрідріх А. В. Лінгвокогнітивні аспекти американського політичного сленгу	138
Шостак О. О. Риторика як літературознавча методологія.....	147

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Бойко Н. Г. Впровадження особистісно орієнтованого підходу у навчанні іноземної мови.....	154
--	-----

Боровець О. В. Формування комунікативної компетентності молодшого школяра у процесі вивчення предметів освітньої галузі «Мови і літератури»	164
Гронь Л. В., Саврас Л. З. Формування вмінь англомовного писемного мовлення учнів старшої школи	168
Kindrat N. The problem of evaluation of lexical tasks in teaching vocabulary.....	171
Михальчук Н. О., Набочук О. Ю. Фасилітація розвитку екологічної субкультури учнів у старшому шкільному віці	176
Мороз Л. В. Зв'язок мови і культури як важливий чинник при підготовці занять з іноземної мови	199
Олександрова Г.М. Візуалізація як невід'ємний конститuant принципу наочності у навчанні іноземній мові студентів економічних спеціальностей	205
Трофімчук В. М. Застосування методу навчальних станцій у викладанні англійської мови у ВНЗ	207
Турченко І. С. Використання технології «Team teaching» для забезпечення професійної підготовки майбутніх вчителів	213
Федоришин О. П. Метод <i>case study</i> у методиці навчання іноземних мов.....	216
Kharlay O. By Learning You Will Teach, By Teaching You Will Learn: Engaging Activities For Different Learning Styles	222

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ MOVHOЇ ПІДГОТОВКИ CТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Антоненко Н. Є. Використання подкастів при викладанні англійської мови.....	223
Вєтрова І. М. Готовність до автономності у навчанні студентів-майбутніх вчителів англійської мови	227

Гронь Л. В. Європейський мовний портфель як компонент сучасного НМК з іноземної мови у вищій школі.....	233
Губаш О. П. Інноваційні методики навчання та управління навчальним процесом	237
Кочубей О. С. Особливості підготовки викладачів перекладу в мовному вузі.....	244
Мелоні Тімоті Данте Origins and Development Of EAP (English for Academic Purposes)	253
Постоленко І. С. Переваги онлайн та гібридних курсів під час вивчення англійської мови ...	268
Smirnova M.L. Die neuen Medien und die Motivation im Fremdsprachen-unterricht	271
V. Fedoryshyna Higher education in Ontario: present	279

СЕКЦІЯ 5. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Антюхова Н. І., Яцюрик А. О. Структура творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземної мови: психологічний аналіз та особливості розв'язання проблеми	290
Івашкевич І. В. Проблема професійної компетентності юриста та шляхи її розв'язання.....	302
Ivashkevych E.Z. Semantic Analysis of Social Intellect of the Person	314
Михальчук Н. О., Чала Ю. М. Психологічні механізми дискурсу поетичних творів Філіпа Морена Френо	322
Перішко І. В., Мамчур І. С. Відмінності лексичних одиниць специфічних для американського чи британського варіантів англійської мови	333
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	338